

Δημοτικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο και Τηλεόραση

«Η νομική διασφάλιση του Δημοτικού Διαδικτυακού Ραδιοφώνου και Τηλεόρασης»

Το εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε Άδεια Χρήσης

[Creative Commons Αναφορά –Μη-Εμπορική Χρήση –Όχι Παράγωγο Έργο v. 3.0](#)

Δημοτικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο και Τηλεόραση

Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων

Η νομική διασφάλιση του Δημοτικού Διαδικτυακού Ραδιοφώνου και Τηλεόρασης

Δημοτικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο και Τηλεόραση

«Εισαγωγή»

Εισαγωγή

Γενικά

- Η συζήτηση με θέμα τα πνευματικά δικαιώματα έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις λόγω της παγκοσμιοποίησης και της αυξανόμενης «κατανάλωσης» πνευματικών έργων
- Το Διαδίκτυο και η ψηφιακή τεχνολογία δίνουν τη δυνατότητα γρήγορης και εύκολης αναπαραγωγής και διάθεσης πνευματικών έργων
- Η αντιγραφή και επικόλληση κειμένων, ο διαμοιρασμός φωτογραφιών, μουσικής και βίντεο και η ανταλλαγή προγραμμάτων ενέχουν τον κίνδυνο καταπάτησης πνευματικών δικαιωμάτων
- Η σωστή ενημέρωση και η πρόληψη είναι τα καλύτερα μέτρα για την αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων.

Τα τελευταία χρόνια, η **παγκοσμιοποίηση** και η αυξανόμενη **«κατανάλωση»** πνευματικών έργων έχουν δώσει μεγάλες διαστάσεις στη συζήτηση με θέμα τα **πνευματικά δικαιώματα**. Επιπλέον, το **Διαδίκτυο** και η **ψηφιακή τεχνολογία** παρέχουν τη δυνατότητα **γρήγορης** και **εύκολης αναπαραγωγής** και **διάθεσης** των πνευματικών έργων κάθε είδους. Η **αντιγραφή** και **επικόλληση κειμένων**, ο διαμοιρασμός **φωτογραφιών**, **μουσικής** και **βίντεο** και η ανταλλαγή **προγραμμάτων** υπολογιστών είναι μόνο μερικά από τα παραδείγματα όπου η καταπάτηση των πνευματικών δικαιωμάτων μπορεί εύκολα να συντελεστεί.

Οι Δήμοι που θα αποφασίσουν να δημιουργήσουν το δικό τους Δημοτικό Διαδικτυακό τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό σταθμό, θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους την **κείμενη νομοθεσία** και τα **έξοδα** για τη διάθεση αρχείων ήχου και εικόνας. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίσουν ότι δεν **καταπατούν** τα **δικαιώματα των δημιουργών**, αποφεύγοντας αυστηρές κυρώσεις που η ελληνική και η διεθνής νομοθεσία προβλέπουν, και θα διαφυλάξουν και τα δικά τους δικαιώματα για το υλικό που πιθανώς θα παράξουν.

Σκοποί και στόχοι

- Εξοικείωση με τα νομικά ζητήματα που σχετίζονται με τα πνευματικά δικαιώματα και την πνευματική ιδιοκτησία
 - ✔ Το μεταδιδόμενο υλικό υπόκειται σε πνευματικά δικαιώματα
 - ✔ Ο χρήστης τέτοιου υλικού πρέπει να καταβάλει τίμημα σε σχετικούς οργανισμούς
 - ✔ Σωστή ενημέρωση + Συνεργασία με το νομικό τμήμα του Δήμου → αποφυγή προβλημάτων

- Ενημέρωση για τις άδειες Creative Commons
 - ✔ Η χρήση της άδειας Creative Commons για παραγόμενο από το Δήμο υλικό
 - ✔ εξασφαλίζει το δικαίωμα ιδιοκτησίας του
 - ✔ επιτρέπει την ελεύθερη διανομή του

Βασικός στόχος της υποενότητας αυτής είναι η **εξοικείωσή σας με τα νομικά ζητήματα** που σχετίζονται με τα **πνευματικά δικαιώματα** και την **πνευματική ιδιοκτησία**.

Η δημιουργία ενός δημοτικού Διαδικτυακού ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού σημαίνει ταυτόχρονα και **διανομή περιεχομένου** τού οποίου τα πνευματικά δικαιώματα ανήκουν σε κάποιον. Πολλές φορές, οι ιδιοκτήτες Διαδικτυακών σταθμών αγνοούν την κείμενη **νομοθεσία** και την υποχρέωσή τους να καταβάλλουν την **απαιτούμενη αμοιβή** στους ανάλογους οργανισμούς, με αποτέλεσμα να βρίσκονται προ δυσάρεστων εκπλήξεων. Η σωστή ενημέρωση γύρω από το θέμα, σε συνδυασμό με τη συνεργασία με το νομικό τμήμα του Δήμου θα σας βοηθήσουν να αποφύγετε τυχόν προβλήματα.

Επιπλέον, η υποενότητα αυτή εστιάζει στο θέμα της πνευματικής ιδιοκτησίας από την πλευρά του **δημιουργού**, καθώς οι ίδιοι οι Δήμοι θα παράγουν πρωτότυπο υλικό προς μετάδοση. Ένας ακόμη στόχος της υποενότητας, λοιπόν, είναι η ενημέρωσή σας για τη δυνατότητα χρήσης των αδειών **Creative Commons**, μέσω των οποίων **εξασφαλίζεται** μεν το **δικαίωμα της ιδιοκτησίας** του παραγόμενου υλικού, επιτρέπεται όμως η **ελεύθερη διανομή του**.

Υ2. Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων

Σκοποί και στόχοι, αναλυτικά

Με το πέρας της υποενότητας

➤ Θα πρέπει να γνωρίζετε:

- ✓ την έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας (πνευματικών δικαιωμάτων)
- ✓ τις βασικές αρχές της κείμενης νομοθεσίας
- ✓ τα σχετικά με το τίμημα που πρέπει να καταβληθεί για την εκπομπή αρχείων ήχου

➤ Θα είστε σε θέση:

- ✓ να διασφαλίσετε τα πνευματικά δικαιώματα των έργων που αναμεταδίδετε
- ✓ να αναγνωρίζετε τις άδειες χρήσης που συνοδεύουν τα έργα
- ✓ να δημιουργείτε τα δικά σας έργα με άδεια χρήσης

Μελλοντικά:

- ✓ θα προσφέρετε περιεχόμενο στους χρήστες χωρίς να καταπατώνται τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών τους
- ✓ θα μεταδίδετε τις δικές σας δημιουργίες στο Διαδίκτυο εξασφαλίζοντας τα πνευματικά τους δικαιώματα

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιο συγκεκριμένα, στόχος της υποενότητας αυτής είναι να σας **μεταδώσει** τις απαιτούμενες **γνώσεις** και τα **ερεθίσματα**, ώστε να είστε σε θέση να γνωρίζετε τις **βασικές αρχές των πνευματικών δικαιωμάτων**, τη **νομοθεσία** που διέπει τη **μετάδοση ήχου και εικόνας** στο **Διαδίκτυο** και τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε προκειμένου να προστατέψετε τα έργα που ενδεχομένως θα παραγάγετε.

Με το πέρας της υποενότητας θα πρέπει να γνωρίζετε:

- την έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας (πνευματικών δικαιωμάτων)
- τις βασικές αρχές της κείμενης νομοθεσίας
- τα σχετικά με το τίμημα που πρέπει να καταβληθεί για την εκπομπή αρχείων ήχου

Επιπλέον, θα πρέπει να είστε σε θέση:

- να διασφαλίσετε τα πνευματικά δικαιώματα των έργων που αναμεταδίδετε
- να αναγνωρίζετε τις άδειες χρήσης που συνοδεύουν τα έργα
- να δημιουργείτε τα δικά σας έργα με άδεια χρήσης

και μελλοντικά:

- να προσφέρετε περιεχόμενο στους χρήστες χωρίς να καταπατώνται τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών τους
- να μεταδίδετε τις δικές σας δημιουργίες στο Διαδίκτυο εξασφαλίζοντας τα πνευματικά τους δικαιώματα.

Περιεχόμενα

Το υλικό της υποενότητας διαρθρώνεται σε δύο μέρη:

- Σύντομη περιγραφή της έννοιας και της ιστορίας της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και της σχετικής νομοθεσίας επί του θέματος.
- Παρουσίαση των αδειών Creative Commons και του τρόπου με τον οποίο μπορεί να δημιουργηθεί μια τέτοια άδεια.

Το υλικό της παρούσας υποενότητας διαρθρώνεται σε **δύο μέρη**:

Στο πρώτο μέρος, γίνεται μια σύντομη περιγραφή της **έννοιας** και της **ιστορίας** της **πνευματική ιδιοκτησίας** καθώς και της **κείμενης νομοθεσίας** στο θέμα. Ειδικότερα, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων στο **Διαδίκτυο** και τους τρόπους με τους οποίους οι Δήμοι μπορούν να πληρώσουν την **αμοιβή** που αναλογεί με βάση τη χρήση.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται παρουσίαση των αδειών **Creative Commons** και του τρόπου με τον οποίο μπορεί κάποιος να δημιουργήσει μια τέτοια άδεια, ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες του για την περαιτέρω χρήση του έργου του.

➤ Πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της
Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία

Ορισμός

- Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ονομάζονται τα αποκλειστικά δικαιώματα που κατέχουν οι δημιουργοί πάνω στο έργο τους. Η παραχώρηση των δικαιωμάτων στο δημιουργό γίνεται από το νόμο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να απαγορευτεί σε τρίτους η χρήση, και κυρίως η εμπορική εκμετάλλευση, των έργων χωρίς την άδεια του δημιουργού.
- Η πνευματική ιδιοκτησία που αποκτά ο δημιουργός πάνω στο έργο του περιλαμβάνει δύο απόλυτα και αποκλειστικά δικαιώματα:
 - ✓ Το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα).
 - ✓ Το δικαίωμα προστασίας του προσωπικού του δεσμού με το έργο (ηθικό δικαίωμα).
- Ο πνευματικός δημιουργός έχει τη δυνατότητα από το νόμο να εκχωρήσει / μεταβιβάσει και να αναθέσει τη διαχείριση του περιουσιακού δικαιώματός του σε τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Αντιθέτως, το ηθικό δικαίωμα είναι προσωποπαγές και αμεταβίβαστο.

Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ονομάζονται τα **αποκλειστικά δικαιώματα** που κατέχουν οι **δημιουργοί** πάνω στο **έργο** τους. Η **παραχώρηση** των δικαιωμάτων στο δημιουργό γίνεται από το **νόμο** για συγκεκριμένο **χρονικό διάστημα**, προκειμένου να απαγορευτεί σε τρίτους η χρήση, και κυρίως η εμπορική εκμετάλλευση, των έργων χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Το πνευματικό δικαίωμα υφίσταται σχεδόν σε όλα τα έργα: «...πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά, ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις, με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, οι φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.» (**Νόμος 2121/1993**, Άρθρο 2, παράγραφος 1).

Η πνευματική ιδιοκτησία που αποκτά ο δημιουργός πάνω στο έργο του περιλαμβάνει δύο απόλυτα και αποκλειστικά δικαιώματα:

- Το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (**περιουσιακό δικαίωμα**).
- Το δικαίωμα προστασίας του προσωπικού του δεσμού με το έργο (**ηθικό δικαίωμα**).

Ο πνευματικός δημιουργός έχει τη δυνατότητα από το νόμο να **εκχωρήσει / μεταβιβάσει** και να αναθέσει τη διαχείριση του περιουσιακού δικαιώματός του σε **τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα**. **Αντιθέτως, το ηθικό δικαίωμα είναι προσωποπαγές και αμεταβίβαστο**.

Παραμένει στο δημιουργό του ακόμα και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος.

Σύμφωνα με το νόμο, το πνευματικό δικαίωμα αποκτάται **αυτοδικαίως** χωρίς να απαιτείται αίτηση του δημιουργού ή καταχώριση του έργου σε κάποια υπηρεσία.

Ιδιομορφίες της πνευματικής ιδιοκτησίας

- Το αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι άυλο : η ιδιοκτησία υφίσταται επί πνευματικού δημιουργήματος και όχι επί υλικού αντικειμένου
- Η πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύει μόνο περιουσιακά τον δημιουργό του έργου αλλά και συμφέροντα που ανάγονται στη σφαίρα της προσωπικότητας του δημιουργού, δηλαδή στην ιδιαίτερη ηθική σχέση του κάθε δημιουργού με το δημιούργημά του
- Κάθε πνευματικό δημιούργημα είναι μοναδικό και ανεπανάληπτο. Ο πνευματικός δημιουργός έχει μια θέση μονοπωλιακή αναφορικά με το κάθε δημιούργημά του.

Η πνευματική ιδιοκτησία παρουσιάζει τρεις **ιδιομορφίες**.

Η **πρώτη** σχετίζεται με το γεγονός ότι το αντικείμενό της είναι **άυλο**, δηλαδή, η ιδιοκτησία υφίσταται επί πνευματικού δημιουργήματος και όχι επί υλικού αντικειμένου. Ο άυλος χαρακτήρας του αντικειμένου της πνευματικής ιδιοκτησίας επιτρέπει τη σύγχρονη παρουσία του έργου σε άπειρους τόπους. Έτσι, ακόμη και αν ένα έργο αποτυπωθεί σε ένα συγκεκριμένο μέσο (χαρτί), ο δημιουργός εξακολουθεί να διατηρεί τα δικαιώματά του στην περίπτωση που το έργο μεταφερθεί σε άλλο υλικό (CD, φιλμ, εκτύπωση, φωτοτυπία).

Η **δεύτερη** ιδιομορφία είναι ότι η πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύει μόνο περιουσιακά τον δημιουργό του έργου αλλά και **συμφέροντα** που **ανάγονται** στη **σφαίρα της προσωπικότητας** του δημιουργού, δηλαδή στην ιδιαίτερη **ηθική σχέση** του κάθε δημιουργού με το δημιούργημά του. Έτσι, η πνευματική ιδιοκτησία έχει ένα μικτό χαρακτήρα, προσωπικό και περιουσιακό, που προκαλεί περίεργες διχοτομήσεις του δικαιώματος, ιδίως σε ότι αφορά τη δυνατότητα μεταβίβασής του.

Η **τρίτη** ιδιομορφία της πνευματικής ιδιοκτησίας έγκειται στο γεγονός ότι κάθε πνευματικό δημιούργημα είναι **μοναδικό και ανεπανάληπτο**. Ο πνευματικός δημιουργός έχει μια θέση **μονοπωλιακή** αναφορικά με το κάθε δημιούργημά του.

Ιστορική αναδρομή

➤ Διεθνώς

- ✓ 1469, Βενετία : απονομή προνομίων σε τυπογράφους για την προστασία από ανατυπώσεις
- ✓ 1709, Αγγλία: Act 8 Anne C 19
Ο πρώτος νόμος που αναγνώριζε δικαίωμα στον δημιουργό
- ✓ 1791 και 1793, Γαλλία : Σύνδεση της πνευματικής ιδιοκτησίας με το φυσικό δίκαιο (σχετική νομοθεσία)
- ✓ 1886: Διεθνής Σύμβαση της Βέρνης

➤ Ελλάδα

- ✓ 1835: Ποινικός Νόμος που απαγόρευε την αναπαραγωγή και διάθεση έργων χωρίς άδεια
- ✓ 1909: Νόμος περί συγγραφικών δικαιωμάτων και θεατρικών έργων
- ✓ 1920: Ο πρώτος πλήρης νόμος και προσχώρηση στη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης
- ✓ 1993: Προστασία διάρκειας 50 χρόνων
- ✓ 1997: Προστασία διάρκειας 70 χρόνων

Η γένεση της έννοιας της πνευματικής ιδιοκτησίας και η προστασία της από το νόμο ανάγονται στον **18ο αιώνα**. Είχε προηγηθεί η απονομή **προνομίων** σε **τυπογράφους**, αρχικά στη Βενετία το **1469** και στη συνέχεια σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Εξάλλου, η έννοια του **copyright** σχετίζεται με το δικαίωμα στην **αντιγραφή**. Έτσι, τα προνόμια των τυπογράφων προστάτευαν την οικονομική τους επένδυση από τυχόν ανατυπώσεις των φιλολογικών και μουσικών έργων, αλλά όχι τους δημιουργούς αυτών των έργων.

Ο **πρώτος νόμος** που αναγνώριζε δικαίωμα στον **δημιουργό** ήταν ο αγγλικός Act 8 Anne C 19 με τον τίτλο "*Act for the Encouragement of Learning, by vesting the Copies of Printed Books in the Authors or purchasers of such Copies, during the Times therein mentioned*". Ο νόμος αυτός του **1709**, επί βασίλισσας **Άννας**, απένεμε αποκλειστικό δικαίωμα στον δημιουργό επί του έργου για **14 χρόνια** από τη δημοσίευσή του με δυνατότητα **παράτασης** για άλλα τόσα, **εφ' όσον ζούσε ακόμη**.

Η **Γαλλική Επανάσταση** συνέδεσε την πνευματική ιδιοκτησία με το **φυσικό δίκαιο**, αναγνωρίζοντας το θεμελιώδες δικαίωμα του δημιουργού στο έργο του, το οποίο προστατευόταν από δύο σχετικούς νόμους του **1791** και το **1793**. Παρεμφερή νομοθεσία υιοθέτησαν και άλλα ευρωπαϊκά κράτη κατά το 19ο αι., ύστερα από πίεση διανοουμένων και λογοτεχνών.

Η **Διεθνής Φιλολογική και Καλλιτεχνική Ένωση** (Association Litéraire et Artistique Internationale, ALAI) ιδρύθηκε από τον Βίκτωρα Ουγκώ για την προάσπιση των πνευματικών δικαιωμάτων και είναι ακόμη και σήμερα ενεργή. Χάρη στις πιέσεις που ασκήθηκαν διεθνώς, το **1886** υπεγράφη η **Διεθνής Σύμβαση της Βέρνης**, καθιστώντας την πνευματική ιδιοκτησία αντικείμενο διεθνούς προστασίας.

Στην Ελλάδα, η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας θεσπίστηκε το **1835** με τον **Ποινικό Νόμο**, που στο **άρθρο 432** προέβλεπε ιδιαίτερο **ποινικό αδίκημα** για όποιον **αναπαρήγε ή έθετε σε κυκλοφορία** «βιβλία ή άλλα τυπωμένα έγγραφα, μουσικά συνθέσεις, χαλκογραφίας, ίχνογραφίας ή πίνακας γεωγραφικούς άνευ συναινέσεως του συγγραφέως, του άπεργασμένου, του κατ' εμπορίαν εκδότη [..] χωρίς τινά έπεξεργασίαν ή ανάπλασιν, εντός δεκαπέντε ετών από τον χρόνον τής εκδόσεώς των». Στο άρθρο **371** του ίδιου νόμου στο αδίκημα της κλοπής περιλαμβάνονταν και τα πνευματικά έργα.

Μετά από **75 χρόνια** ψηφίστηκε ο νόμος **ΓΥΠΓ' /1909** «περί συγγραφικών δικαιωμάτων των θεατρικών έργων», για να συμπληρωθεί από τον πρώτο πλήρη νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας **2387/1920**, χρονιά κατά την οποία η Ελλάδα προσχώρησε στη **Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης**. Μετά από πολλές τροποποιήσεις ο νόμος αντικαταστάθηκε από τον **2121/1993** προβλέποντας προστασία διάρκειας **50 χρόνων**, για να παραταθεί στα **70 το 1997**.

- **Νόμος 2121/1993**
"Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα"
- **Νόμος 3057/2002**
Περιέχει διατάξεις σχετικές με τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και τις βάσεις δεδομένων και φωτογραφιών
- **Νόμος 3183/2003**
Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας
- **Επιτροπή Ανταγωνισμού**
- **Ευρωπαϊκή Ένωση : Οδηγία 93/98 και Οδηγία 2001/29**

Την κύρια πηγή του δικαίου περί πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα αποτελεί ο **Νόμος 2121/1993** με τίτλο "**Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα**" όπως τροποποιήθηκε από το **Νόμο 3057/2002**. Με την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου, όλοι σχεδόν οι προγενέστεροι νόμοι που αφορούσαν την πνευματική ιδιοκτησία **καταργήθηκαν**.

Στον νόμο αυτό, περιέχονται μεταξύ άλλων και διατάξεις σχετικές με τα **προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών** και τις **βάσεις δεδομένων** και **φωτογραφιών**. Ανάλογες διατάξεις περιλαμβάνονται και στη συνθήκη του **Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας** για την πνευματική ιδιοκτησία που κυρώθηκε με τον **Νόμο 3184/2003**. Επίσης, ισχύει και η **Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας** για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, που κυρώθηκε με τον **Νόμο 3183/2003**.

Σημαντική αρωγή στην προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων προσφέρουν η **Επιτροπή Ανταγωνισμού**, που με σχετικές αποφάσεις της (π.χ. 245/III.2003 σχετικά με την καταγγελία μουσικοσυνθετών κατά της "ΑΕΠΙ") βοηθά στην διασφάλιση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά και οργανισμοί που ως σκοπό λειτουργίας τους έχουν τη διαχείριση πνευματικών δικαιωμάτων (ΥΑ 2170/2003).

Η **Ελληνική Νομολογία** ενισχύει και αυτή με τη σειρά της τη μάχη κατά της παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αν και κυρίως εστιάζεται σε θέματα συλλογικής διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων (π.χ. η 687/2003 Απόφαση Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων) και ραδιοτηλεοπτικής φύσεως διενέξεων (π.χ. η 1404/2002 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας).

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ισχύει η Οδηγία 93/98 περί εναρμόνισης της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων καθώς και η **Οδηγία 2001/29** για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

Σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία στην κοινωνία της πληροφορίας υπάρχει πληθώρα αποφάσεων Νομολογίας που αναφέρονται τόσο σε προϊόντα λογισμικού, δηλαδή προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, όσο και σε παράνομη αναπαραγωγή και ανταλλαγή δεδομένων και αρχείων μέσω του Διαδικτύου που καταπατούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των δημιουργών τους.

Δημοτικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο και Τηλεόραση

«Περιλήψεις των σχετικών νόμων»

Περιλήψεις των σχετικών νόμων

Υ2. Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων

ΝΟΜΟΣ 2121.1993, Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.

- Περιλαμβάνει εκτενή ανάλυση και επεξήγηση του αντικειμένου και του περιεχομένου του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και τους όρους της άσκησης, μεταβίβασης και εκμετάλλευσης του δικαιώματος.
- Θεσπίζει περιορισμούς για το δικαίωμα και ορίζει την διάρκεια προστασίας που παρέχει το δικαίωμα και ρυθμίσεις για συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης.
- Εξετάζει τα συγγενικά, με το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιώματα.
- Επεξηγεί την έννοια της συλλογικής διαχείρισης και περιέχει πλήρη οριοθέτηση της δράσης και των αρμοδιοτήτων και της σύστασης των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.
- Αναλύει και ρυθμίζει και ειδικά θέματα όπως το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Προβλέπει μέτρα πρόληψης ενδεχόμενης προσβολής του δικαιώματος αλλά και κυρώσεις αστικές και ποινικές σε περίπτωση προσβολής του.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο **νόμος 2121 του 1993** περιλαμβάνει εκτενή ανάλυση και επεξήγηση του αντικειμένου και του περιεχομένου του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας, της εξουσίας δηλαδή του δημιουργού πάνω σε κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή καθώς και τους όρους της άσκησης, μεταβίβασης και εκμετάλλευσης του δικαιώματος.

Επίσης, θεσπίζει περιορισμούς για το δικαίωμα π.χ. στις περιπτώσεις αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση, διδασκαλία ή για δικαστικούς σκοπούς και ορίζει την διάρκεια προστασίας που παρέχει το δικαίωμα και ρυθμίσεις για συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης.

Εξετάζει τα συγγενικά με το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας δικαιώματα, όπως είναι τα δικαιώματα των ερμηνευτών ή των εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών υλικών φορέων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Επεξηγεί την έννοια της συλλογικής διαχείρισης και περιέχει πλήρη οριοθέτηση της δράσης και των αρμοδιοτήτων και της σύστασης των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

Αναλύει και ρυθμίζει και ειδικά θέματα όπως το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Τέλος, προβλέπει μέτρα πρόληψης ενδεχόμενης προσβολής του δικαιώματος αλλά και κυρώσεις αστικές και ποινικές σε περίπτωση προσβολής του.

- Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:
- ✓ Την εγγραφή και την αναπαραγωγή των έργων τους
 - ✓ Τη μετάφραση των έργων τους
 - ✓ Τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές των έργων τους
 - ✓ Τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή με άλλους τρόπους
 - ✓ Την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό
 - ✓ Τη δημόσια εκτέλεση των έργων τους
 - ✓ Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία κλπ

Ο **νόμος 3057** του **2002** επέφερε εναρμόνιση του νόμου 2121/1993 με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2001/29/ΕΚ. Σύμφωνα με αυτόν, το «περιουσιακό δικαίωμα» δίνει στους δημιουργούς το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- Την εγγραφή και την αναπαραγωγή των έργων τους,
- Τη μετάφραση των έργων τους,
- Τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές των έργων τους,
- Τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή με άλλους τρόπους,
- Την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό,
- Τη δημόσια εκτέλεση των έργων τους,
- Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία κλπ.

Επίσης, σύμφωνα με το νόμο αυτό, επιτρέπεται η αναπαραγωγή του έργου προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων προσώπων, για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στο βαθμό που απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας.

Τέλος, ο νόμος προβλέπει φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 -15.000 ευρώ για όποιον χωρίς άδεια παραβιάζει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Υ2. Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων

ΝΟΜΟΣ 3184/2003, Κύρωση της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία.

- Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καλύπτει τις δημιουργίες, αλλά όχι της ιδέες, τις διαδικασίες, τις μεθόδους λειτουργίας ή τις μαθηματικές έννοιες αυτές καθαυτές.
- Τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών προστατεύονται όπως και τα λογοτεχνικά έργα.
- Οι συλλογές δεδομένων ή άλλου υλικού, με οποιαδήποτε μορφή, οι οποίες λόγω της επιλογής ή της διαρρύθμισης του περιεχομένου τους αποτελούν πνευματικές δημιουργίες, προστατεύονται σαν τέτοιες.
- Οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων
 - ✓ έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό του πρωτοτύπου και των αντιτύπων των έργων τους μέσω πώλησης ή άλλης μεταβίβασης της κυριότητας
 - ✓ έχουν τα δικαιώματα εκμίσθωσης και παρουσίας των έργων τους στο κοινό

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το **νόμο 3184** του **2003** κυρώθηκε η Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία.

Τα βασικά σημεία του νόμου αυτού είναι τα εξής:

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καλύπτει τις δημιουργίες, αλλά όχι τις ιδέες, τις διαδικασίες, τις μεθόδους λειτουργίας ή τις μαθηματικές έννοιες αυτές καθαυτές.

Τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών προστατεύονται όπως και τα λογοτεχνικά έργα κατά την έννοια του άρθρου 2 της σύμβασης της Βέρνης. Η εν λόγω προστασία παρέχεται στα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή της έκφρασής τους.

Οι συλλογές δεδομένων ή άλλου υλικού, με οποιαδήποτε μορφή, οι οποίες λόγω της επιλογής ή της διαρρύθμισης του περιεχομένου τους αποτελούν πνευματικές δημιουργίες, προστατεύονται σαν τέτοιες. Η προστασία αυτή δεν καλύπτει τα δεδομένα ή το υλικό αυτό καθαυτό και ισχύει με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε υφισταμένων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των δεδομένων ή του υλικού που περιέχεται στη συλλογή.

Οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό του πρωτοτύπου και των αντιτύπων των έργων τους μέσω πώλησης ή άλλης μεταβίβασης της κυριότητας. Επίσης, έχουν τα δικαιώματα εκμίσθωσης και παρουσίας στο κοινό.

- ΟΔΗΓΙΑ 93/98/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29ης Οκτωβρίου 1993 περί εναρμονίσεως της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων
- Ορίζει την διάρκεια των δικαιωμάτων του δημιουργού.
- Ορίζει ότι τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου προστατεύονται καθόλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και εβδομήντα έτη μετά το θάνατό του.
- Ορίζει την διάρκεια προστασίας των δημιουργών κινηματογραφικών ή οπτικοακουστικών έργων, την διάρκεια των συγγενών δικαιωμάτων καθώς και την προστασία προτέρως αδημοσίεωτων έργων.

Η **οδηγία 93/98/ΕΟΚ** της 29ης Οκτωβρίου 1993 περί εναρμονίσεως της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων, **ορίζει τη διάρκεια των δικαιωμάτων** του δημιουργού. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου προστατεύονται **καθόλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και εβδομήντα έτη μετά το θάνατό του**.

Επίσης, ορίζει τη διάρκεια προστασίας των δημιουργών κινηματογραφικών ή οπτικοακουστικών έργων, τη διάρκεια των συγγενών δικαιωμάτων καθώς και την προστασία προτέρως αδημοσίεωτων έργων.

Συγγενικά δικαιώματα

- Η σχετική εθνική και διεθνής νομοθεσία προβλέπει μια σειρά δικαιωμάτων, τα οποία αφορούν κλάδους και δραστηριότητες σχετικές με την πνευματική ιδιοκτησία
 - Οι δραστηριότητες αυτές
 - ✓ δεν θεωρούνται αρκετά πρωτότυπες για να δικαιολογούν πλήρες δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας
 - ✓ δεν θεωρούνται αμελητέες για να μείνουν απροστάτευτες
- Προστατεύονται μέσω των *συγγενικών δικαιωμάτων*
- Συγγενικό δικαίωμα αναγνωρίζεται
 - ✓ στους ερμηνευτές – εκτελεστές καλλιτέχνες (ηθοποιούς, τραγουδιστές) για τις ερμηνείες – εκτελέσεις τους
 - ✓ στους παραγωγούς φωνογραφημάτων και οπτικοακουστικών υλικών φορέων για τους υλικούς φορείς (CD, DVD κλπ.)
 - ✓ στους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς για το πρόγραμμά τους
 - ✓ στους εκδότες
 - ✓ στους δημιουργούς βάσεων δεδομένων

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτός από το **δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας**, η σχετική εθνική και διεθνής νομοθεσία προβλέπει και μια **σειρά δικαιωμάτων**, τα οποία αφορούν **κλάδους και δραστηριότητες σχετικές** με την **πνευματική ιδιοκτησία**. Οι **δραστηριότητες** αυτές δεν θεωρούνται αρκετά **πρωτότυπες** για να δικαιολογούν πλήρες δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά ούτε και **αμελητέες** για να μείνουν **απροστάτευτες**. Έτσι, ο νόμος προβλέπει τα **συγγενικά δικαιώματα** για αυτές, τα οποία είναι μεν **αποκλειστικά δικαιώματα**, έχουν όμως **μικρότερη διάρκεια** και έκταση από την **πνευματική ιδιοκτησία**. Συγγενικό δικαίωμα **αναγνωρίζεται** στους **ερμηνευτές – εκτελεστές καλλιτέχνες** (ηθοποιούς, τραγουδιστές) για τις **ερμηνείες – εκτελέσεις** τους. Αυτό είναι το **μόνο συγγενικό δικαίωμα**, το οποίο εκτός του περιοριστικού περιλαμβάνει και (περιορισμένο) **ηθικό δικαίωμα**. Επίσης, συγγενικό δικαίωμα αναγνωρίζεται στους **παραγωγούς φωνογραφημάτων και οπτικοακουστικών υλικών φορέων για τους υλικούς φορείς** (CD, DVD κλπ.), στους **ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς** για το πρόγραμμά τους, στους **εκδότες** και στους **δημιουργούς βάσεων δεδομένων**. Το συγγενικό δικαίωμα διαρκεί **πενήντα χρόνια** και η διάρκειά του δεν συνδέεται με τη ζωή των κατόχων του (με εξαίρεση τους ερμηνευτές – εκτελεστές) αλλά με τη δημοσίευση του έργου. Το δικαίωμα αυτό παρέχει στους κατόχους του την εξουσία να απαγορεύουν (ή αντίστοιχα να απαιτούν αμοιβή για) την αναπαραγωγή του προστατευόμενου αντικειμένου, τη διάθεσή του στο κοινό, τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοσή του κλπ.

- Η on-line χρήση μουσικής
 - ✓ υπάγεται στο ίδιο πλαίσιο προστασίας που ισχύει και για τις παραδοσιακές μορφές εκμετάλλευσης
 - ✓ απαιτεί τη χορήγηση άδειας από την ΑΕΠΙ
- Η άδεια που θα πάρετε από την ΑΕΠΙ
 - ✓ αφορά στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των μελών της επί των μουσικών έργων
 - ✓ απαιτείται ακόμη και στην περίπτωση που ο δημοτικός σταθμός δεν έχει έσοδα από διαφημίσεις ή χορηγίες
- Για περισσότερες λεπτομέρειες αποστείλετε μήνυμα στη διεύθυνση **newmedia@aepi.gr**
- Υποβολή αίτηση ενδιαφέροντος για online χρήση μουσικής **http://aepi.gr/index.php?option=com_wrapper&Itemid=172**

Από όλα όσα αναφέρθηκαν μέχρι αυτού του σημείου, γίνεται σαφές ότι για να μπορέσετε να χρησιμοποιήσετε μουσική στο ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό του Δήμου σας, ακόμη και ως «μουσικό χαλί» ή συνοδευτικό ενός video ή μιας συνέντευξης, θα πρέπει να **εξασφαλίσετε** την άδεια χρήσης και να καταβάλλετε τα ανάλογα **πνευματικά δικαιώματα**. Σύμφωνα με την ελληνική και τη διεθνή νομοθεσία, για οιασδήποτε μορφής χρήση μουσικών έργων απαιτείται η **έγγραφη άδεια** των δημιουργών τους ή δικαιούχων των δικαιωμάτων τους, που χορηγείται από τον **Όργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης** που τους εκπροσωπεί, και η οποία στην Ελλάδα είναι η **ΑΕΠΙ** (Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας). Η **on-line χρήση** μουσικής υπάγεται στο **ίδιο πλαίσιο προστασίας** που ισχύει και για τις παραδοσιακές μορφές εκμετάλλευσης.

Η **άδεια** που θα πρέπει να **ζητήσετε** από την ΑΕΠΙ, για την οποία θα υπογράψετε και τη **σχετική σύμβαση**, αφορά στα δικαιώματα **πνευματικής ιδιοκτησίας** των μελών της επί των μουσικών έργων τους με την επιφύλαξη του ηθικού τους δικαιώματος, χωρίς να καλύπτει τα συγγενικά ή άλλα δικαιώματα.

Ακόμη και στην περίπτωση που ο δημοτικός σταθμός **δεν έχει έσοδα** από διαφημίσεις ή χορηγίες, **θα πρέπει να υπογράψετε τη σύμβαση** με την **ΑΕΠΙ** και να πληρώσετε τα ανάλογα πνευματικά δικαιώματα, τα οποία στην περίπτωση αυτή θα είναι χαμηλότερου ύψους. Η άδεια που θα λάβετε καλύπτει το ελληνικό και διεθνές ρεπερτόριο, ενώ θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβάλλετε τη λίστα των μουσικών κομματιών που μεταδίδονται, προκειμένου η ΑΕΠΙ να μπορεί να διανέμει δίκαια τα δικαιώματα στους δημιουργούς τους.

Συγκεκριμένος **τιμοκατάλογος** για την on-line χρήση μουσικής δεν υπάρχει, καθώς είναι πολλοί οι παράγοντες που πρέπει να συνυπολογιστούν. Για να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο θα πληρώνετε αλλά και το ύψος των δικαιωμάτων που θα προκύψουν, μπορείτε να στείλετε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο **newmedia@aepi.gr**.

Από τον ιστότοπο της ΑΕΠΙ μπορείτε να κάνετε υποβάλλετε **αίτηση ενδιαφέροντος για online (επιγραμμική) χρήση μουσικής** ως εξής:

Με ένα φυλλομετρητή του Διαδικτύου μεταβείτε στη διεύθυνση που φαίνεται στην οθόνη και επιλέξτε Διαδικτυακή Χρήση. Στην επόμενη σελίδα, αφού συμπληρώσετε τα στοιχεία που απαιτούνται, πρέπει να απαντήσετε σε μια σειρά ερωτήσεων. Αφού υποβάλετε την αίτηση, θα επικοινωνήσουν μαζί σας από την ΑΕΠΙ για να σας δώσουν περισσότερες πληροφορίες και να προχωρήσετε στην υπογραφή της σχετικής σύμβασης.

Δραστηριότητα 1

- Κάντε κλικ στο παραπάνω εικονίδιο, για να ανοίξετε το βιβλίο δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης υποενότητας, και εκτελέστε τα βήματα που περιγράφονται στη δραστηριότητα "Υ2.Δ1 – Γνωριμία με τα πνευματικά δικαιώματα", ώστε να αποκτήσετε αίσθηση της υπηρεσίας μέσα από τα κανάλια που ήδη υπάρχουν.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δραστηριότητα 1

Δραστηριότητα 1

- Κάντε κλικ στο παραπάνω εικονίδιο, για να ανοίξετε το βιβλίο δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης υποενότητας, και εκτελέστε τα βήματα που περιγράφονται στη δραστηριότητα "Υ2.Δ1 – Γνωριμία με τη ΑΕΠΙ ", ώστε να αποκτήσετε αίσθηση της υπηρεσίας μέσα από τα κανάλια που ήδη υπάρχουν.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δραστηριότητα 2

Δημοτικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο και Τηλεόραση

«Creative Commons»

Creative Commons

Οι άδειες CC (Creative Commons)

- **Creative Commons (CC)**
Μη κερδοσκοπική οργάνωση η οποία εκδίδει τις άδειες Creative Commons
- Οι άδειες Creative Commons επιτρέπουν στους δημιουργούς να δηλώσουν εύκολα ποια δικαιώματα διατηρούν, και ποια δικαιώματα παραχωρούν προς όφελος άλλων δημιουργών
- Η μέγιστη διάδοση συγκεκριμένων τύπων έργων ή η εφαρμογή συγκεκριμένων επιχειρηματικών μοντέλων επιτυγχάνεται στον ψηφιακό κόσμο με τη διάθεση των εξουσιών αναπαραγωγής, μεταβολής και διάθεσης του έργου.

Η **Creative Commons (CC)** είναι μια **μη κερδοσκοπική οργάνωση** η οποία ιδρύθηκε το 2001 με σκοπό την εξεύρεση τρόπων νομικής κάλυψης εκείνων των δημιουργών που επιθυμούσαν να εκχωρήσουν **μέρος** των πνευματικών δικαιωμάτων των έργων τους σε άλλους δημιουργούς προκειμένου αυτοί να τα διευρύνουν, να τα χρησιμοποιήσουν σε δικά τους έργα κ.τ.λ.

Η οργάνωση έχει εκδώσει **άδειες** πνευματικών δικαιωμάτων, γνωστές ως άδειες **Creative Commons**. Οι άδειες αυτές επιτρέπουν στους δημιουργούς να δηλώσουν εύκολα **ποια δικαιώματα διατηρούν**, και ποια δικαιώματα **παραχωρούν** προς **όφελος** άλλων δημιουργών. Οι άδειες Creative Commons επιτρέπουν την **ελεύθερη χρήση** ενός έργου πέρα από τα όρια του **"fair use"**. Επιτρέπουν τη **μη αποκλειστική εκμετάλλευση** του έργου, την **τήρηση διατυπώσεων** για την απονομή των σχετικών αδειών και το **"μαρκάρισμα"** των έργων προκειμένου να είναι δυνατός ο εύκολος εντοπισμός τους με τη χρήση μηχανών αναζήτησης περιεχομένου στο Διαδίκτυο. Σκοπός του συστήματος των αδειών Creative Commons **δεν είναι η ανατροπή ή κατάργηση της πνευματικής ιδιοκτησίας**, αλλά ο **επαναπροσδιορισμός** των κανόνων της και η δημιουργία νέας ισορροπίας μεταξύ δημιουργών, χρηστών και έργων πνευματικής ιδιοκτησίας με βάση τις αρχές του Διαδικτύου.

Ήδη, **36 χώρες** έχουν προσαρμόσει στο νομοθετικό τους πλαίσιο και διαθέτουν στους δημιουργούς τις άδειες Creative Commons, ενώ όλο και περισσότερες χώρες βρίσκονται στη διαδικασία προσαρμογής τους στην εγχώρια νομοθεσία.

Πηγή έμπνευσης για τη δημιουργία των Creative Commons ήταν **τα λόγια του τρίτου** Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών **Thomas Jefferson**: "Αυτός που λαμβάνει μια ιδέα από εμένα, εμπνέεται χωρίς εγώ να χάνω την ιδέα. Αυτός που ανάβει το κερί του από το δικό μου, φωτίζεται χωρίς να με συσκοτίζει".

Από την ιδέα αυτή, ότι δηλαδή η αξία μιας ιδέας δεν μειώνεται όταν την χρησιμοποιούν περισσότεροι άνθρωποι, συνέλαβε ο Καθηγητής Νομικής **Lawrence Lessig** την κεντρική ιδέα των **Creative Commons**. Ο Lessig διατύπωσε την ευρύτητα, πλέον, διαδεδομένη αντίληψη ότι η βέλτιστη εκμετάλλευση των πνευματικών δικαιωμάτων ή η διάδοση του έργου των δημιουργών γίνεται στη σημερινή ψηφιακή εποχή πιο αποτελεσματικά όταν μέρος από το περιουσιακό δικαίωμα των δημιουργών υποχωρεί προς όφελος των χρηστών ή των άλλων δημιουργών. Η μέγιστη διάδοση συγκεκριμένων τύπων έργων ή η εφαρμογή συγκεκριμένων επιχειρηματικών μοντέλων επιτυγχάνεται στον ψηφιακό κόσμο με τη **διάθεση των εξουσιών** αναπαραγωγής, μεταβολής και διάθεσης του έργου.

Κρίνεται επομένως απαραίτητο οι όροι διάθεσης των εξουσιών του δημιουργού να εκφράζονται με σαφή και ρητό τρόπο προσδιοριζόμενο σε συμβατικό πλαίσιο. Αυτό το συμβατικό πλαίσιο προσδιορίζουν οι άδειες Creative Commons.

Πολλά κείμενα, φωτογραφίες, ήχοι και βίντεο διατίθενται στο Διαδίκτυο με άδειες χρήσης CC. Το 2007 διατέθηκε και η **πρώτη ταινία** βραβευμένη με Όσκαρ με άδεια Creative Commons. Πρόκειται για το ντοκιμαντέρ *A Story of Healing* που τιμήθηκε με βραβείο Όσκαρ το 1997.

➤ Επισκεφτείτε τη διεύθυνση

<http://creativecommons.org/choose/?jurisdiction=gr>

και ακολουθήστε τα βήματα που σας υποδεικνύονται.

- ✓ Εμπορικές χρήσεις του έργου: Ναι → Επιτρέπετε σε οποιονδήποτε να αντιγράψει, να διανείμει, να προβάλλει και εκτελέσει το έργο σας για εμπορικό ή μη εμπορικό σκοπό.
- ✓ Τροποποιήσεις του έργου: Επιλέγετε αν θα επιτρέψετε να γίνουν αλλαγές και παρεμβάσεις στο έργο σας ή όχι, όπως επίσης και αν γίνει κάτι τέτοιο υπό ποιους όρους
- ✓ Συμπληρωματικές πληροφορίες: Τα πεδία αυτά είναι προαιρετικά και βοηθούν τους χρήστες να βρουν πληροφορίες για το έργο και το δημιουργό του, όπως επίσης πού να αποταθούν αν θελήσουν περισσότερες πληροφορίες.

Στο Διαδικτυακό ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό του Δήμου σας θα δημιουργήσετε και δικές σας παραγωγές τις οποίες θα διαθέσετε στο κοινό είτε ζωντανά είτε κατ' απαίτηση. Είναι **απαραίτητο να προστατέψετε τα δικαιώματα των έργων σας, χωρίς, ωστόσο, να περιορίσετε τη διάδοσή τους**. Σκοπός των παραγωγών σας δεν είναι το κέρδος, αλλά η διάδοση ιδεών, απόψεων και μηνυμάτων για το Δήμο σας. Κατά συνέπεια θα πρέπει να υποβοηθήσετε τη διάδοση του υλικού σας, κάνοντας ωστόσο σαφείς τους όρους υπό τους οποίους επιθυμείτε να γίνει αυτό.

Η επιλογή της σωστής άδειας για το έργο σας είναι απλή, όπως επίσης και η δημιουργία του ανάλογου κώδικα ο οποίος θα το συνοδεύει στις ιστοσελίδες που θα το αναρτήσετε.

Επισκεφτείτε τη διεύθυνση <http://creativecommons.org/choose/?jurisdiction=gr> και ακολουθήστε τα βήματα που σας υποδεικνύονται.

Στην ιστοσελίδα αυτή θα κληθείτε να επιλέξετε ποια θέλετε να είναι η δικαιοδοσία τρίτων στο έργο σας.

Πιο συγκεκριμένα, εάν επιλέξετε να επιτρέπονται εμπορικές χρήσεις του έργου σας τότε ουσιαστικά επιτρέπετε σε άλλους να αντιγράψουν, διανείμουν, απεικονίσουν και να εκτελέσουν την εργασία σας, ακόμη και για εμπορικούς σκοπούς.

Σχετικά με τις επιτρεπόμενες από τρίτους τροποποιήσεις στο έργο σας, έχετε τη δυνατότητα να επιτρέψετε ή όχι αλλαγές και παρεμβάσεις στο δικό σας έργο και υπό ποιους όρους.

Τέλος, μπορείτε να συμπληρώσετε το πεδίο «Επιπρόσθετες πληροφορίες». Το πεδίο αυτό είναι προαιρετικό και βοηθά τους χρήστες να βρουν πληροφορίες για το έργο και το δημιουργό του, όπως επίσης πού να αποταθούν αν θελήσουν περισσότερες πληροφορίες.

- Όταν ολοκληρώσετε τη διαδικασία, κάντε κλικ στο κουμπί Select a License για να μεταβείτε στη σελίδα που υπάρχει ο html κώδικας.
- Στο πάνω μέρος της σελίδας βλέπετε τρία εικονίδια. Και τα τρία σημαίνουν ακριβώς το ίδιο και διαφέρουν μόνο στο μέγεθος.
- Κάντε κλικ στο radio button του εικονιδίου που θέλετε να χρησιμοποιήσετε.
- Επίσης κάντε κλικ πάνω σε ένα από τα εικονίδια για να δείτε τις λεπτομέρειες της άδειας χρήσης που έχετε επιλέξει.
- Αυτή τη σελίδα θα βλέπουν και οι επισκέπτες του ιστότοπού σας όταν θα κάνουν κλικ στο εικονίδιο.

Όταν ολοκληρώσετε τη διαδικασία, κάντε κλικ στο κουμπί Select a License για να μεταβείτε στη σελίδα που υπάρχει ο αντίστοιχος html κώδικας. Στο πάνω μέρος της σελίδας βλέπετε τρία εικονίδια, τα οποία αντιστοιχούν στην άδεια που επιλέξατε. Και τα τρία σημαίνουν ακριβώς το ίδιο και διαφέρουν μόνο στο μέγεθος. Με κλικ πάνω σε ένα από τα εικονίδια μπορείτε να δείτε τις λεπτομέρειες της άδειας χρήσης που θα αποκτήσετε. Κάντε κλικ στο radio button του εικονιδίου που θέλετε να χρησιμοποιήσετε. Αυτή τη σελίδα θα βλέπουν και οι επισκέπτες του ιστότοπού σας όταν θα κάνουν κλικ στο εικονίδιο.

Μπορείτε να κάνετε κλικ στο σύνδεσμο have it emailed to yourself, για να σας σταλεί ένα αρχείο με τον κώδικα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το αρχείο αυτό μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε μελλοντικά εάν θελήσετε να προσθέσετε την ίδια άδεια χρήσης και σε άλλα έργα σας. Εναλλακτικά, μπορείτε να αντιγράψετε τον κώδικα html που υπάρχει στο πλαίσιο και να τον επικολλήσετε στη σελίδα που φιλοξενεί το έργο σας.

Δραστηριότητα 1

- Κάντε κλικ στο παραπάνω εικονίδιο, για να ανοίξετε το βιβλίο δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης υποενότητας, και εκτελέστε τα βήματα που περιγράφονται στη δραστηριότητα "Υ2.Δ3 – Δημιουργία άδειας Creative Commons", ώστε να αποκτήσετε αίσθηση της υπηρεσίας μέσα από τα κανάλια που ήδη υπάρχουν.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δραστηριότητα 3

➤ Ολοκληρώνοντας την υποενότητα:

- ✓ Γνωρίζετε τι ισχύει σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα
 - Για να αποφύγετε δυσάρεστες καταστάσεις και για να διασφαλίσετε ότι ο σταθμός σας λειτουργεί με κάθε νομιμότητα, ζητήστε τη βοήθεια της ΑΕΠΙ με την οποία θα μπορέσετε να υπογράψετε σύμβαση για να πληρώνετε τα δικαιώματα στους δημιουργούς τους

- ✓ Μπορείτε να αναζητάτε υλικό με την άδεια Creative Commons, καθώς με αυτό τον τρόπο δε θα χρειαστεί να πληρώνετε για την αναμετάδοσή τους, όπως επίσης θα συμβάλλετε στη διάδοση του έργου αυτού.

- ✓ Μην ξεχνάτε να επισημαίνετε την άδεια χρήσης που συνοδεύει το έργο σας.

- ✓ Κάθε τι πνευματικό που δημιουργούμε, τη στιγμή που το δημιουργούμε, είναι και δικό μας κτήμα και έχουμε τα πνευματικά δικαιώματα αυτού.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με την ολοκλήρωση της υποενότητας είστε πλέον σε θέση να γνωρίζετε τι ισχύει σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα. Δημιουργώντας και διατηρώντας ένα ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό στο Διαδίκτυο, θα χρησιμοποιήσετε σίγουρα έργα άλλων για να συμπληρώσετε το πρόγραμμά σας. Η χρήση αυτών των έργων, χωρίς προηγούμενη άδεια, σημαίνει και ταυτόχρονη καταπάτηση των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών τους. Για να αποφύγετε δυσάρεστες καταστάσεις και για να διασφαλίσετε ότι ο σταθμός σας λειτουργεί με κάθε νομιμότητα, ζητήστε τη βοήθεια της ΑΕΠΙ με την οποία θα μπορέσετε να υπογράψετε σύμβαση για να πληρώνετε τα δικαιώματα στους δημιουργούς τους.

Καλό θα ήταν να αναζητάτε υλικό με την άδεια Creative Commons, καθώς με αυτό τον τρόπο δεν θα χρειαστεί να πληρώνετε για την αναμετάδοσή τους, και επιπλέον θα συμβάλλετε στη διάδοση του έργου αυτού. Με τον ίδιο τρόπο μπορείτε να διαθέσετε κι εσείς τα έργα σας στο Διαδίκτυο. Όσο περισσότεροι χρήστες υιοθετούν και διανέμουν τα έργα σας, τόσο μεγαλύτερο θα είναι το κοινό στο οποίο θα φτάσει το μήνυμά σας. Μην ξεχνάτε να επισημαίνετε την άδεια χρήσης που συνοδεύει το έργο σας, διότι πολλοί χρήστες διστάζουν να μπουν στη διαδικασία να επικοινωνήσουν με τον πνευματικό δημιουργό φοβούμενοι πιθανή χρέωση.

Κάθε τι πνευματικό που δημιουργούμε, τη στιγμή που το δημιουργούμε, είναι και δικό μας κτήμα και έχουμε τα πνευματικά δικαιώματα αυτού. Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων είναι υποχρέωση όλων μας, καθώς έτσι προστατεύουμε και τον ίδιο μας τον εαυτό. Επειδή όμως η γνώση και σε μεγάλο βαθμό και η τέχνη παράγονται κυρίως για να διαδοθούν χωρίς κέρδος, φροντίστε να το γνωστοποιήσετε στους επισκέπτες σας, ενθαρρύνοντάς τους να διαδώσουν το έργο σας.

- Ολοκληρώσατε την υποενότητα «Θέματα πνευματικών δικαιωμάτων». Επιλέξτε το επόμενο κεφάλαιο στον πίνακα περιεχομένων για να συνεχίσετε.

Το έργο γίνεται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.